

Foto: Raymond van Olphen / @BulletRay

Als alles wegvalt, zie je hoe belangrijk verbinding is

Eenzaamheid, depressiviteit, maar ook het uit verveling oprekken van grenzen komt vaker voor bij jongeren tijdens corona. In Overvecht en Kanaleneiland in Utrecht maken Tugce Sungur en Khalid Elabbassi van JoU (Jongerenwerk Utrecht) het verschil. Op scholen waar ze actief zijn, in de wijken én door online met jongeren in contact te blijven. Tugce: 'Als alles wegvalt, zie je hoe cruciaal verbinding is. Net als de plek in de wijk waar je elkaar ontmoet.'

Nabil Azarkan is buurtsportcoach Streetsports van de gemeente Utrecht. Hij weet hoe belangrijk de Krajicek Foundation en Cruyff Foundation hierin voor Utrecht zijn. Voor sfeer en veiligheid op de sportvelden, maar ook voor het activiteiten aanbod in de wijken. "En vergeet de vrijwilligers niet", zegt hij. "Zij zijn vaak opgeleid via een programma van de foundations en pakken verantwoordelijkheid om kinderen een veilige en goede plek te geven. En zorgen ervoor dat iedereen mee kan doen."

De Meidenclub

Radostina, Ahlam en Lina zijn alle drie 10 jaar en zitten op de Brede School in Overvecht. Elke donderdagmiddag zijn ze na schooltijd te vinden in de sportzaal van hun school. Of op het Cruyff Court dat daar vlakbij ligt. De meiden sporten met Tugce Sungur, die ze kennen van school.

Tugce kreeg van Jongerenwerk Utrecht dit voorjaar de vraag extra goed op de meiden te letten, zodat die niet kopje onder gingen door corona. “Een crisis als deze zie je terug in gedrag van kinderen. Zodra de structuur van school en sport wegvalt, zitten ze meer op social media. Daar ontstonden al snel ruzies. Ik heb dit met docenten van de hoogste groepen bespreekbaar gemaakt. Om kinderen perspectief te bieden, zijn we met een oude bus Overvecht-Zuid ingereden. Er zaten computerspelletjes in, maar ook ouderwetse bordspellen.”

Ook werd er deze zomer een voetbaltoernooi in Overvecht georganiseerd, waaraan jongens maar ook meiden meededen. Voor Radostina kwam het toernooi precies op het juiste moment. Ze zat al een hele tijd binnen en verveelde zich. “Mijn zus van 12 niet, die had het telkens over de Meidenclub waar ze in zit. Daar leert ze koken, sporten ze en doet ze nog meer leuke dingen. Dat wilde ik ook wel.”

Ze kreeg haar zin. Elke donderdagmiddag doet ze met twintig meiden in de leeftijd van 10 tot 14 jaar met Tugce allerlei activiteiten. “Ze sporten, worden uitgedaagd en doen challenges in de wijk. Essentieel is de contactlijn. Er is een groepsapp waarmee ik met de meiden en hun ouders communiceer over voorgenomen activiteiten. Iets voor deze kinderen betekenen, begint met winnen van vertrouwen bij ouders. Sommigen kende ik al via school, bij anderen ben ik langsgegaan”, zegt Tugce.

Contact met kinderen is goud waard

Meidenclub Overvecht is het antwoord op verveling, bankhangen en naar een schermpje turen. Ahlam was dat laatste helemaal zat. “Ik sprak alleen nog maar met vriendinnetjes via mijn telefoon. Dat wilde ik helemaal niet, ik wil ze zien en nieuwe meiden leren kennen.” Dat lukte deze zomer, onder andere op het Cruyff Court. “We voetballen, leggen sportieve parcoursen uit en als warming-up doen we de shuttletest.”

Dromen doen de meiden over paardrijden of kickboksen. Lina twijfelt tussen hockey en basketbal. “Als alles weer normaal is, ga ik daar met papa en mama over praten”, zegt ze. De Meidenclub wil ze, ook al mag ze straks naar een sportvereniging, niet opgeven.

Echt contact met kinderen is goud waard volgens Tugce. In wijken als deze en ten tijde van corona. “Ik hou ze in de gaten, signaleer hoe ze zich voelen en of ze lekker in hun vel zitten. Signalen die ik op school opdoe, deel ik met school, om zo samen een plan te trekken. Hierin werken we ook samen met andere organisaties zoals Dock en Sport Utrecht. Voor meiden is het belangrijk ergens bij te horen, ze moeten niet uit beeld raken.”

Sporten in de wijk

Jongerenwerker Khalid Elabbassi is een bekende in Kanaleneiland. Hij groeide er zelf op, werkt zowel op straat als in het buurthuis en op het Gregorius College (VMBO-tl) in de wijk. Daar houdt hij zich bezig met coaching en begeleiding van leerlingen. “Ze komen bij me als ze ergens

mee worstelen of over hun toekomst willen praten. Ik ben een vertrouwenspersoon. Geen leerkracht, niet hun vader of moeder.”

Sport na schooltijd is hier dé manier om in contact te blijven, jongeren structuur te bieden en ongewenst gedrag bij te sturen. “Ik heb goede contacten met sportclubs, voor zowel meiden als jongens”, zegt Khalid. “Lid worden van een club is niet voor iedereen weggelegd. In de sportzaal van school, die van de gemeente, de Krajicek Playgrounds en op de Cruyff Courts kunnen ze wel altijd terecht.”

Khalid zet Grote Broers in, vrijwilligers uit de wijk die bekend zijn met de jongeren. Zoals Hamid Boudin (42). “Toen corona kwam, merkten we dat problemen toenamen. Jongeren zijn meer op zichzelf aangewezen. Zoals die jongen van 15, een introverte jongen. Een goede voetballer ook. Toen de sportvereniging moest sluiten, viel zijn houvast weg. Net als de structuur en afleiding die hij daar vond. Toch was de stap om aan te haken bij jongens uit zijn buurt, die met ons zaalvoetballen, te groot. Ik kon hem helpen, heb het ijs gebroken en ervoor gezorgd dat hij werd opgenomen in het team. Zoiets lukt omdat ik hier ben opgegroeid. Ik ken de jongere broertjes van leeftijdsgenoten, of zelfs hun kinderen, allemaal. Dat geven ze onderling door. ‘Hij komt via Hamid, da’s een goeie gast, ‘t is wel ok’.”

De rijkdom van Krajicek Playgrounds en de Cruyff Courts: tegenwicht tegen armoede

Armoede is tijdens corona een katalysator voor gedoe, zag Hamid. “In gezinnen die minder te besteden hebben, wordt niet zomaar een Playstation aangeschaft om toch wat te doen te hebben. Zo’n 75% van de gezinnen in Kanaleneiland leeft in armoede. Vind je het gek dat een deel van de jongeren zijn heil op straat zoekt, gaat lopen klieren? Onder andere door de activiteiten op de Krajicek Playgrounds en de Cruyff Courts kunnen wij het verschil voor ze maken.”

Goed getrainde vrijwilligers zorgen ervoor dat samen sporten leuk wordt. Nabil Azarkan: “Ze zijn bekend in de wijk, genieten vertrouwen en bouwen makkelijker een band op met kinderen en hun ouders. Jongens zoals Hamid en Abdelkader letten erop dat kinderen die nooit spontaan deel uitmaken van een team wél meedoen. Door hen zelf te laten kiezen en grote monden van anderen te snoeren. Dat gaat niet altijd vanzelf. Vrijwilligers letten op en pakken dominante kinderen aan. Twee keer praten en nog niet luisteren, betekent zelf even buitenspel staan.”

Khalid Elabassi: “Ze moeten respectvol naar elkaar en naar ons zijn. Daar zitten we loeistrak op. Het is weliswaar vrije tijd, maar je luistert toch! We letten op omgang en taalgebruik. Aan straattaal doen we niet. Vaak praten ze elkaar maar een beetje na. Als je doorvraagt naar de betekenis van zo’n woord, weten ze het niet eens.” Het recht van de sterkste, op straat vaker regel dan uitzondering, telt onder leiding van Grote Broer Hamid niet. “Daar maak ik korte metten mee. Iedereen is gelijk, iedereen doet mee.”

Ook Abdelkader Erraiss (32), opgegroeid in Kanaleneiland, is een Grote Broer. Sinds een paar maanden pas: hij startte als vrijwilliger in coronatijd. “Ik heb nu tijd over, vind ‘t leuk om met jongens te werken en hou van voetbal.” Abdelkader zag ‘gedoe’ in zijn wijk toenemen. Sporten

is een bliksemafleider, weet hij. Hij let goed op zijn teams, maar ook op individuele spelers. Zoals dat jochie van 13 dat ineens niet meer kwam opdagen. “Ik heb hem thuis opgezocht, gevraagd wat het probleem was. Er bleek van alles aan de hand te zijn, waardoor hij onzeker werd, niet meer durfde te voetballen. Daar zijn we mee aan de slag gegaan. Ik kon hem overtuigen terug te komen, heb hem in een team met wat machospelers geplaatst. Daar wist hij de sfeer positief te veranderen en zelfvertrouwen te vinden. Dat team draait beter dan ooit, dankzij hem. En hijzelf heeft alles weer op de rails.”

De rol van de foundations reikt volgens Nabil Azarkan verder dan facilitering van ruimte en coaching van vrijwilligers. “Twee keer per jaar wordt vanuit de Cruyff Foundation een groot voetbaltoernooi gefinancierd, waarbij alles rond samenwerking, prijzen en communicatie perfect geregeld is. De Krajicek Foundation doet hetzelfde, op het gebied van tennis, basketbal en overige sporten. Zelfs in coronatijd. Dat is bewonderenswaardig, daar zijn we heel blij mee.”